

~~Firma~~
Att: Att
Adresse
Land

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 20.05.2011

Deres ref.: 201101045
Vår ref.: Skule

NIFU

Høringsuttalelse – ny standardavtale for forsknings- og utredningsoppdrag

Vi viser til høringsbrev om ny standardavtale for forsknings- og utredningsoppdrag.

Kommentarer til avtaleteksten

NIFU vil berømme statsråden og departementet for raskt og godt arbeid med utforming av nytt avtaleutkast. Vi mener avtalemalen er et godt utgangspunkt.

Vi slutter oss i hovedsak til de forbehold og kommentarer som framkommer i høringsuttalelsene fra SINTEF og FFA. Vi er særlig opptatt av eiendomsretten til rådata som er innsamlet under taushetsplikt. Vi slutter oss fullt ut til forslaget fra SINTEF om at punkt 5.1, første setning på side 12 bør lyde:

”Rettighetene etter tredje ledd gjelder også for rådata som fremkommer ved utførelsen av Oppdraget, med mindre slike rådata er innsamlet under avtale om taushetsplikt”.

Vi slutter oss også til SINTEFs forslag om at kontrakten tar inn en bestemmelse om at Oppdragsgiver bør gi en rimelig kompensasjon for bruken av bakgrunnskunnskap dersom dette er noe Oppdragstaker selv har investert i.

Når det gjelder punkt 5.2 om tilgjengeliggjøring er vår erfaring at tre ukers tilgjengeliggjøringsfrist sjelden er tilstrekkelig for oppdragsgiver for å gjøre legitime forberedelser i forbindelse med offentliggjøring av nye resultater. Den akademiske friheten er etter vår vurdering ikke truet av at denne fristen utvides til for eksempel 5 eller 6 uker. En så kort frist som tre uker kan virke mot sin hensikt når det gjelder å få tatt avtalen i bruk på bred basis.

Utbredelse og veiledningstjeneste

Vi registrerer at mange statlige og offentlige organisasjoner ikke har tatt i bruk det nye avtaleutkastet, at standardavtalen for konsulentoppdrag fortsatt brukes hyppig, og at mange fortsatt bruker egne standardavtaler med dårligere bestemmelser enn den nye standardavtalen. Også blant Kunnskapsdepartementets egne underliggende enheter får vi fortsatt tilsendt avtaleutkast med uheldige formuleringer rundt publisering og eierrettigheter, samtidig som konkurransegrunnlaget spesifiserer at det ikke kan tas forbehold til disse uten at vi risikerer at tilbudet avvises.

Vi mener hovedutfordringen i forhold til standardavtalen er å få tatt avtalen i bruk. Erfaringene med den gamle standardavtalen var at avtalen i seg selv var god men at den nesten ikke ble brukt. Erfaringene tilsier klart at det ikke vil være tilstrekkelig bare å informere om avtalen og deretter håpe på at den tas i bruk.

Vi støtter FFAs forslag om at det lages et rapporteringssystem som sikrer at den nye avtalemalen tas i bruk. For å oppnå stor utbredelse mener vi at man bør beholde én avtale, og ikke dele opp i ett formular for forskningsoppdrag og ett for utrednings-/konsulentoppdrag. Ofte vil det være Oppdragstakers løsningsforslag som er avgjørende for om et oppdrag kan regnes som et forskningsoppdrag eller et konsulentoppdrag. Oppdragsgiver bør derfor ikke på forhånd bestemme om man vil bruke en utredningsavtale eller en forskningsavtale, men bruke den felles forsknings- og utredningsavtalen som sin standardavtale. En deling vil etter vår vurdering være helt ødeleggende når det gjelder å sikre at den nye avtalen får stor utbredelse, og føre til at oppdragsgiver alt for ofte vil velge bort forskningsavtalen. Det bør imidlertid vurderes å utarbeide en forenklet versjon av standardavtalen for mindre oppdrag.

Videre mener vi det er et klart behov for en veiledningstjeneste i tilknytning til den nye standardavtalen. Veiledningstjenesten bør legges til Forskningsrådet, som del av Forskningsrådets ansvar for instituttsektoren. Denne veiledningstjenesten bør gi råd ikke bare om kontrakter, men også om utlysning og gjennomføring av oppdragsforskning mer generelt (se nedenfor).

Anbudsregimet

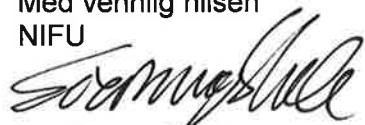
Hovedproblemet i forhold til akademisk frihet og styring av oppdragsforskning er sjelden knyttet til kontraktsformularet i seg selv, men til svak rolleforståelse hos offentlige oppdragsgivere. Offentlige oppdragsgivere går ofte alt for langt i å spesifisere metoder og datagrunnlag i utlysningen, setter ofte urealistiske krav til innhold og framdrift, og går av og til for langt i forsøk på å påvirke resultatene. En veiledningstjeneste for oppdragsforskning i Forskningsrådet med et aktivt opplysnings- og kompetanseutviklingsansvar ovenfor oppdragsgivere i offentlig sektor vil kunne ha en betydelig positiv påvirkning når det gjelder rolleforståelse, utforming av utlysninger og godt samarbeid

mellom oppdragstaker og oppdragsgiver i gjennomføring av oppdragene. En slik veiledningstjeneste vil også kunne arbeide for en nødvendig avbyråkratisering av offentlige forskningsinnkjøp og dermed til betydelig bedre utnyttelse av det store antallet forskerårsverk i norsk instituttsektor som årlig sløses bort i forbindelse med offentlige utlysninger. Endelig vil en slik tjeneste kunne arbeide for å styrke innovasjonsinnholdet i det offentliges kjøp av forskning, mer bruk av rammeavtaler og mer bruk av forskningsunntaket i innkjøpsreglene.

NIFU

Det positive arbeidet med et nytt kontraktsformular bør derfor følges opp aktivt med etableringen av en slik kompetanse- og veiledningstjeneste.

Med vennlig hilsen
NIFU

Sveinung Skule
Direktør